

ecwijdemeren.nl
door, voor en met bewoners

Buurtverkenning bomenbuurt Loosdrecht

Het energievraagstuk

- Wat gebeurt er? CO₂ uitstoot - Duurzaam energiegebruik

Energiecoöperatie

- Vier pijlers, door, voor en met bewoners organiseren van ons energievraagstuk

Duurzaam voorbereiden

- Verduurzamen van de woningen en bewust energiegebruik

Onderzoek warmtebronnen – toewerken naar wijkbronnen

- Uitgangspunten – warmtebronnen - warmteoplossingen – opbouwen netwerk - eigenaarschap van bewoners

Het energievraagstuk

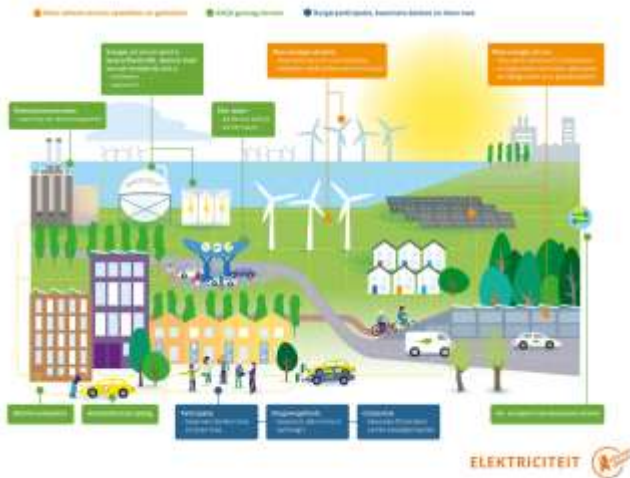

Wat gebeurt er?

- Klimaatverandering – hogere temperaturen – stijging zeespiegel
- Extremere weersomstandigheden
- Uitstoot broeikasgassen – verbruik fossiele brandstoffen
- Uitputting van de aarde

Wat kunnen we doen?

- Focus op CO₂ reductie - CO₂ uitstoot verminderen
- Verduurzamen van de eigen woning
- Lokale duurzame opwek
- Zoeken naar duurzame warmteoplossingen
- Samen zorgdragen voor duurzame buurtverkenning

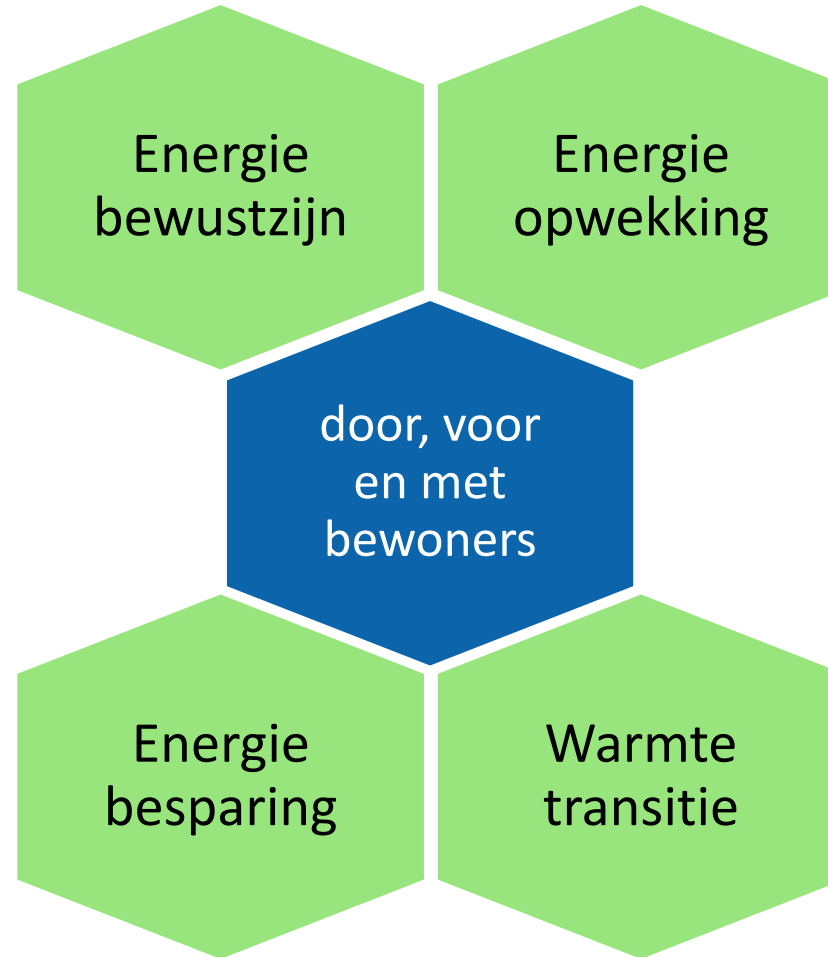
Energiecoöperatie door, voor en met bewoners

- **Bewonersorganisatie**
lokaal, coöperatief en duurzaam
partner gemeente
- **Professionele maatschappelijke organisatie**
kwaliteit en verantwoordelijkheid
leggen bewonersrelaties
- **Platform lokale deskundigheid en initiatiefkracht**
Vrijwillig én betaald.
Lokaal op zoek! Benutten was er is

- **Energiecoaches voor alle huishoudens**
gesprekken, warmtescans, energietafels,
straatgesprekken, bespaarmaatregelen
- **Programmaleiders buurtenergie**
Analyse buurt, netwerken, buurtopbouw
energievoorziening
- **Projectleiders initiatieven en opdrachten**
1000 duurzame huurders, Kompas op
Groen, Grotedakenplan, Aquathermie
- **Doet u ook mee?**

Vier pijlers energiecoöperatie

energiecoach

straatgesprek

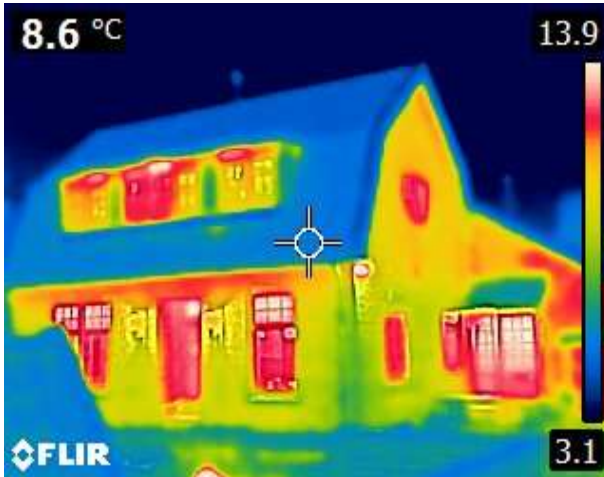
wekelijks energietafel

bespaaracties

winter warmtescans

collectieve inkoopacties

energie educatie

collectieve opwekking

Vorbereiden op duurzaam energiegebruik?

Weet u....

- Wat u kunt doen aan uw energiegebruik?
- Wat de isolatiestaat is van uw woning?
- Welke isolatiemaatregelen nog nodig zijn?
- Wat uw gasverbruik is?
- Hoe u uw huis zonder gas verwarmt?
- Hoe u van gaskoken overgaat op inductiekoken?
- Hoe u uw woning geschikt kunt maken voor 50 graden warmte?
- Wat we kunnen doen met een wijkbron?

Buurtenergieprogramma

Hoe ziet de buurt eruit?

- Woningbestand (straten, woningen bouwjaar en energiestaat)
- Monumenten
- Betrokken bewoners
- Initiatieven

Hoe voorziet de buurt in haar energie?

- Daken van bewoners en grote daken voor energieopwek
- Wijkbronnen
- Collectieve of individuele warmteoplossingen

Hoe bereiden we de buurt voor op duurzaam energiegebruik?

- Bewonersbijeenkomsten
- Huis aan huis over de energiestaat van de woningen
- Enquête om de buurt in kaart te brengen
- Collectieve en/of individuele acties voor verduurzamen woningen
- Initiatieven huisvesten (oa Paul Poulissen)
- Themabijeenkomsten: wijkbronnen, aquathermie, waterstof, warmtepompen en andere wensen

Intern en extern partners bij elkaar brengen

- Gemeente
- Stedin - Vitens - Waternet
- Team energieopwekking - energiebesparing – warmtetransitie
- Bibliotheek, landgoed de Rading

individueel – straat – buurt - individueel

Door, voor en met bewoners

- Individueel: verduurzamen eigen woning
- Straat: uitwisseling, stimuleren en leren, collectieve acties, betrokkenheid
- Buurt: warmtebronnen, energievoorziening, collectief en individueel
- Individueel: creatieve oplossingen voor piekmomenten en persoonlijke wensen

Wijdmeren wil in strategie naar gasloze toekomst de haalbaarheid verkennen

Water Plassen mogelijk alternatief voor aardgas

Warmte uit bijvoorbeeld de Loosdrechtse Plassen zou wel eens een alternatief voor warmte uit aardgas kunnen vormen. De gemeente Wijdmeren neemt het in elk geval zo serieus dat het die optie nadrukkelijk wil verkennen.

Hans van Keulen
Raadslid Wijdmeren

Wijdmeren ■ Dat staat in het visiedocument 'Op weg naar aardgasvrij' dat het college volgende week woensdag 8 december aan de raadscommissie voorlegt. En niet alleen de plassen, ook aan bijvoorbeeld water in het Hilversumskanaal, in petgaten en uit de drinkwaterwinning bij Loosdrecht en de waterzuivering Horstermeer zou warmte onttrokken kunnen worden. Groene energie zou zo gewonnen kunnen worden, in elk geval voor de dichter bebouwde kernen van de gemeente. Voor de buitengebieden en de lintbebouwing wordt gedacht aan meer individuele oplossingen, zoals installeren van een warmtepomp.

Wijdmeren komt in het stuk met voorstellen om hoe uiteindelijk in 2050 iedereen in de gemeente het geheel zonder aardgas moet kunnen redden. Iets waar alle gemeenten in ons land naartoe moeten werken, omdat gebruik van fossiele brandstoffen voor teveel CO₂ zorgt, het gas een keur opdraakt en steeds duurder wordt. Van dwang zal in Wijdmeren in elk geval geen sprake zijn, benadrukt wethouder Joost Boermans. "Al realiseer ik me dat het een enorme klus is en dat er nog veel onbeantwoorde vragen en onzekerheden zijn." Wat Boermans betreft komt er met deze visie op een aardgasvrije toekomst langzaam aan wat meer duidelijkheid over concrete opties voor 'groene energie' voor inwoners, bedrijven en organisaties.

Blijkpolder

Dat Wijdmeren inzet op warmte uit water is uiteraard vanwege de grote aanwezigheid daarvan in de omgeving. "We hebben verschillende potentiele warmtebronnen die nog niet benut worden", aldus het college, dat inmiddels Alkenveen, Kortzandhof-Noord, Nieuw-Loosdrecht noord en de Blijkpolder in Nederhorst den Berg op het oog heeft voor een verkenning. Plan is om samen met bewoners een zogenaamd Wijkuitvoeringsplan te maken. In die vier zogenaamde verkenningbuurten zijn er mogelijkheden voor collectieve warmtenetten, al worden alle alternatieven nog tegen elkaar afgewogen. In een enkel geval loopt er al een bewonersinitiatief met Energiecoöperatie Wijdmeren.

Doel is om voor 2026 voor mini-

Warmte uit de Loosdrechtse Plassen, hier bij de Kalverstraat, kan mogelijk Wijdmeren van energie voorzien.

ARCHIEFFOTO STUDIO KASTERMANS-ALEKXANDER MAERS

maal één buurt een wijkuitvoeringsplan te starten, met daarin een voorstel voor route naar 'duurzame warmte'. Concreet komen daarin de oplossingen voor het winnen van warmte, een stappenplan voor het geschikt maken van gebouwen (zoals isolatie) en welke partijen wat gaan doen. Ook moet duidelijk worden wie wat gaat betalen.

Inspiratie

Zo'n plan kan dan dienen ter inspiratie voor ook andere wijken en dorpen, om alternatieven voor aardgas te vinden. Boermans wil benadrukken dat van overhaaste stappen zelden zeker geen sprake is. "We willen samen met inwoners kijken wat de mogelijkheden zijn. Bewonersinitiatieven zoals de Energiecoöperatie Juichen we daarbij zeker ook toe. We moedigen alle inwoners aan om zich hierbij aan te sluiten."

Als de lokale politiek in de commissie en de gemeenteraad op 16 december de visie heeft besproken en wellicht aangepast, komt er een online publiekversie. Op een kaart kunnen inwoners dan zien wat in hun wijk mogelijke alternatieven voor aardgas worden. Ook staat erin wat je nu al kunt doen om energie te besparen en je woning te isoleren. Wijdmeren zet er verder een plan in werking om de komende jaren op 'braakliggende daken' zoveel mogelijk zonnepanelen te plaatsen.

Iedere gemeente heeft een andere aanpak

Regio ■ De gemeenten in de regio hebben ieder een eigen aanpak, ook omdat ze elk andere uitdagingen hebben.

Zo hebben bijvoorbeeld Hilversum en Laren, anders dan in Wijdmeren, geen grote warmtebronnen beschikbaar voor collectieve warmtenetten. Hilversum heeft overigens wel als eerste al een visie vastgesteld. Buurten aardgasvrij maken is daarin voorlopig niet aan de orde, wel het ondersteunen van huishoudens bij het verduurzamen van woningen.

Ook Huizen, Blaricum en Laren bespreken hun Transitievisie Warmte deze maand. Gooise Meren volgt begin 2022. Al is in Gooise Meren wel al gestart met het aardgasvrij maken van Mulderberg via een warmtenet, met daarbij een rol voor de bewonersinitiatief en te verstreken leningen. Los daarvan wil Gooise Meren mogelijk nog één Wijkuitvoeringsplan starten, net als Wijdmeren nog voor 2026.

Laren kiest voorlopig nog geen

In Huizen wordt ingezet op isoleren.

FOTO ANP

startbuurt voor een Wijkuitvoeringsplan, omdat niet één buurt duidelijk naar voren komt als meest interessant om te starten. Die gemeente wil in elk geval een isolatie-aanpak opzetten voor de eigen inwoners.

In Blaricum is wel het plan om, net als in Wijdmeren, één wijk aan te wijzen als verkenningbuurt. Daar blijkt - aldus het visiedocument van Wijdmeren -

dat daar één wijk meest kansrijk is. Naast het aanwijzen van een verkenningbuurt zet die gemeente in op het isoleren van woningen. De gemeente Huizen kiest voor de komende vijf tot tien jaar voor het actief aansporen van de inwoners tot energiebesparing en isolatie. Van aanwijzen van een buurt is daar dus in elk geval tot 2030 geen sprake.

Wijdmeren 'Op weg naar aardgasvrij'

WIJDEMEREN

Het college van burgemeester en wethouders legt binnenkort het visiedocument voor een aardgasvrije toekomst van Wijdmeren voor aan de gemeenteraad. In deze visie laat het college zien welke stappen zij in de komende jaren wil zetten richting een toekomst zonder aardgas.

Het grootste deel van de Nederlandse huizen is nog aangesloten op het aardgas. Bij de verbranding van aardgas komt er CO₂ vrij en dat draagt bij aan de opwarming van de aarde. Bovendien is de voorraad aardgas niet oneindig, wordt de gaswinning in Groningen gestopt en stijgen de energieprijzen in Nederland en de rest van Europa momenteel naar ongekende hoogtes.

Enorme klus

Wethouder Boermans: "De Nederlandse gemeenten hebben van de Rijksoverheid de opdracht gekregen om in 2050 aardgasvrij te zijn. Een uitdaging waar wij niet voor weglopen. Tegelijkertijd weet ik dat het een enorme klus is en dat er ook nog veel onbeantwoorde vragen en onzekerheden zijn. Met deze visie op een aardgasvrije toekomst, hoop ik inwoners, bedrijven en organisaties meer houvast te geven hoe deze verandering er voor Wijdmeren uit komt te zien."

Energie uit water

De warmtetransitie wordt door de gemeente ook gezien als een kans. Wijdmeren heeft verschillende potentiele warmtebronnen die nog niet benut worden. Onderzoek moet uitwijzen of de opgeslagen warmte in de Wijdmerese plassen, kanalen, petgaten en vanuit de drinkwaterwinning Loosdrecht en de waterzuivering Horstermeer omgezet kan worden naar groene energie. Dit zou een mooie oplossing kunnen zijn voor de dichter bebouwde kernen van de gemeente. Voor de buitengebieden en de lintbebouwing zijn individuele oplossingen, zoals een warmtepomp, het meest aannemelijk.

Vier verkenningbuurten

De alternatieven voor aardgas die in de visie genoemd worden, zijn nog niet definitief. De definitieve keuzes worden pas gemaakt als er samen met de bewoners een zogenaamd Wijkuitvoeringsplan is gemaakt. Hiervoor is eerst meer onderzoek nodig. Wijdmeren gaat wel van start met vier verkenningbuurten. In deze buurten zijn er mogelijkheden voor collectieve warmtenetten. In een aantal gevallen loopt er al een bewonersinitiatief, waarbij de gemeente aansluit. Het doel is om voor 2026 voor minimaal één van de buurten een wijkuitvoeringsplan te hebben.

Geen verplichting

Boermans: "Ik wil benadrukken dat we niemand gaan verplichten om van het aardgas af te stappen. We zetten ook geen overhaaste stappen, maar willen samen met inwoners kijken naar de mogelijkheden die er voor de wijk zijn. We juichen bewonersinitiatieven toe en willen alle inwoners aanmoedigen om zich hierbij aan te sluiten."

Toegankelijke versie

De visie 'Op weg naar aardgasvrij' wordt op woensdag 8 december besproken in de commissie Ruimte en Economie en op 16 december in de gemeenteraad. Nadat de raad deze visie heeft vastgesteld publiceert de gemeente een online publiekversie van de visie. Hiervan kunnen alle inwoners nu al kunnen doen om energie te besparen en hun woning te isoleren.

FOTO: Wethouder Joost Boermans (foto: Douwe van Essen)

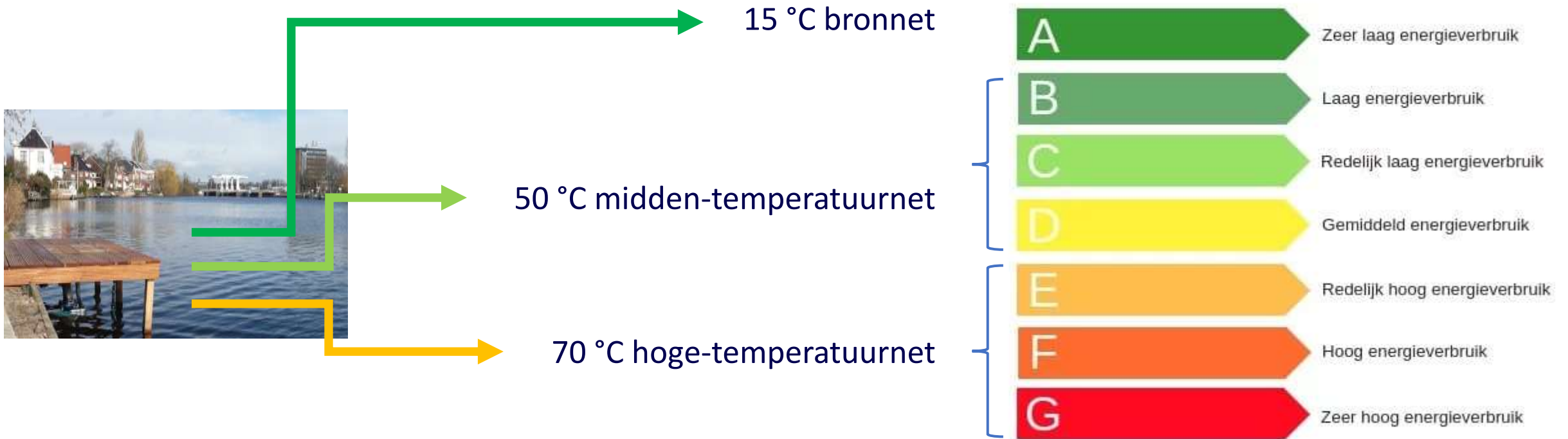
ecwijdemeren.nl
door, voor en met bewoners

Buurtverkenningen warmtetransitie Wijdemeren

- Transitievisie warmte gemeente (TVW najaar 2021)
- Loosdrecht Bomenbuurt - Ned den Berg Blijkpolder - Kortenhoef Noord - Ankeveen kern
- Aquathermie een belangrijke (lokale) warmtebron voor Wijdemeren
- Thermische energie van oppervlaktewater, afvalwater en drinkwater (TEO, TEA, TED)
- Buurtverkenningen Wijdemeren beginnen met onderzoek collectieve warmteoplossingen
- Zeggenschap en eigenaarschap bewoners - eigen regie over betaalbaarheid
- Onderzoek en ontwerp coöperatief warmtebedrijf
- Partnerschap met Waternet

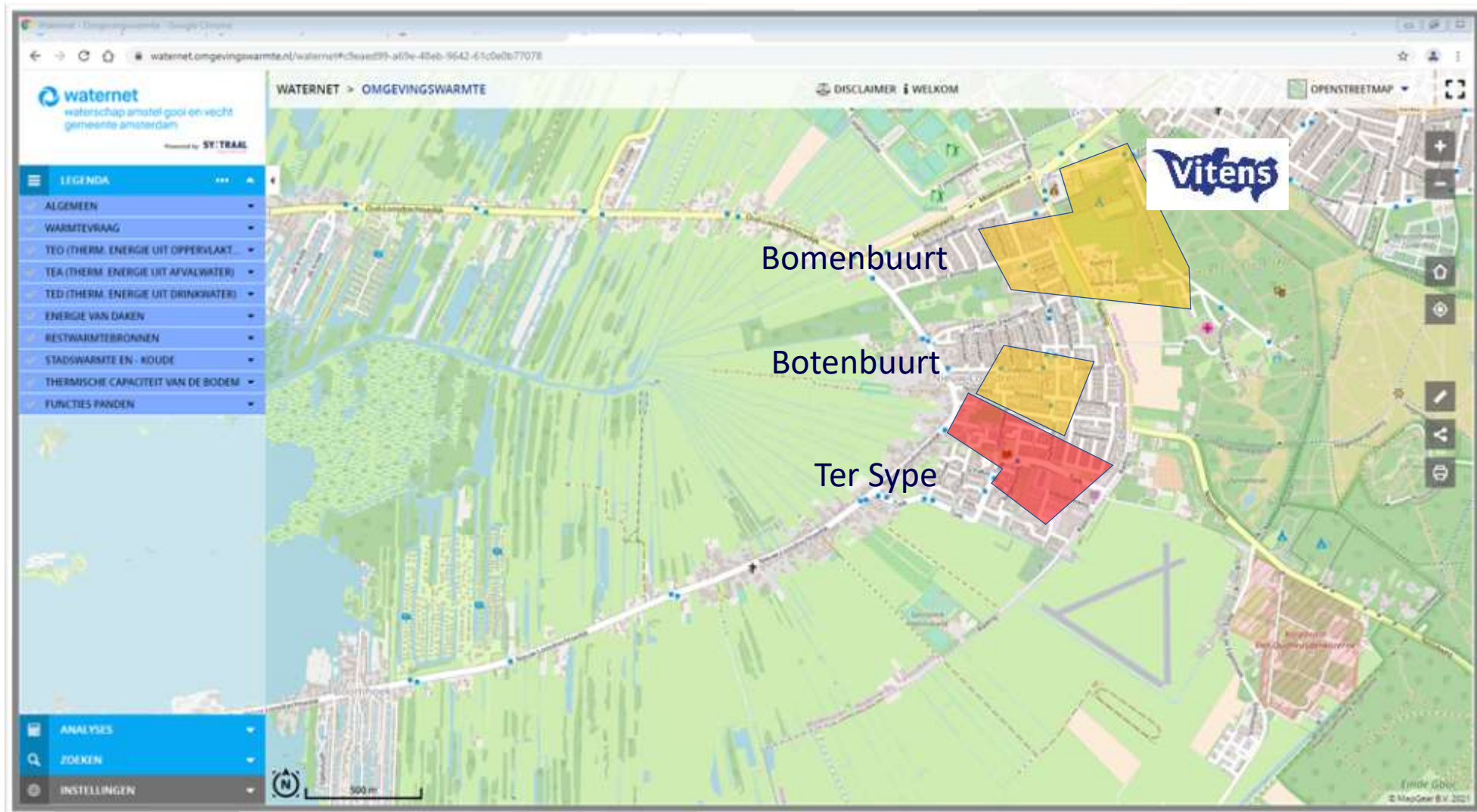

TEO en energielabels

Betere isolatie van woningen: Lagere net-temperatuur en hogere duurzaamheid

Aquathermie onderzoek in Loosdrecht

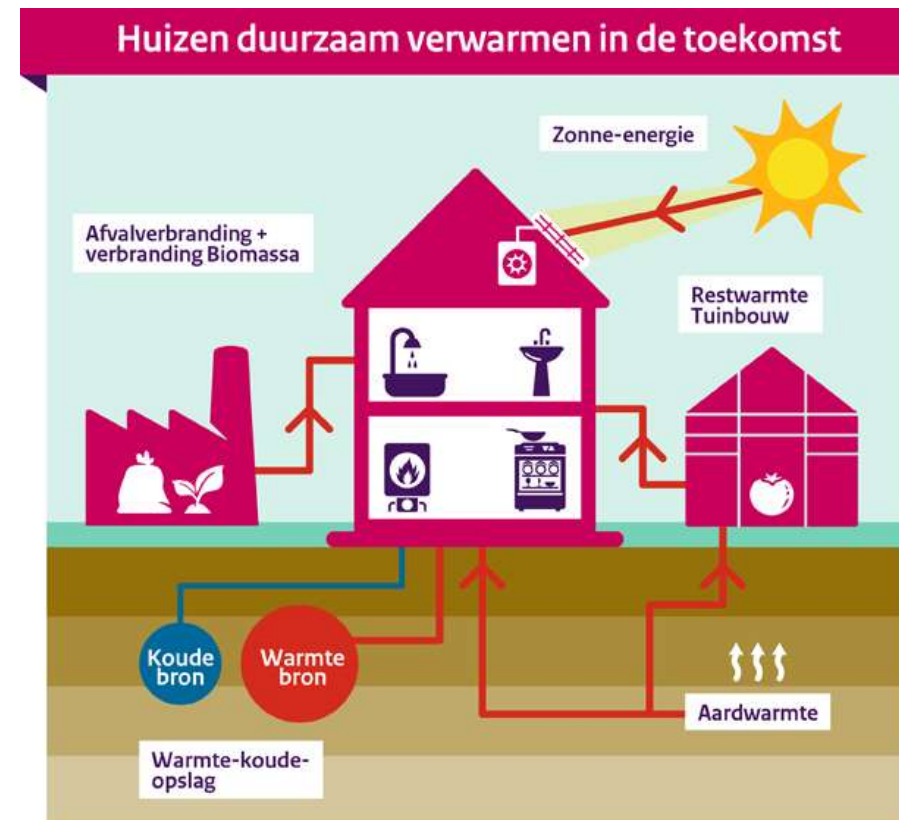
Bomenbuurt en Botenbuurt

	Bomenbuurt	Botenbuurt
Woningen	Circa 800, jaren '60	Circa 350, jaren '70
Warmtebehoefte per woning	45 GJ/jaar	40 GJ/jaar
Warmtebehoefte totaal	$800 * 45 = 36.000$ GJ	$350 * 40 = 14.000$ GJ
Koudebehoefte	nvt	nvt
Gewenste temperatuur	70 °C	50 °C
Warmteketen	Aanname COP = 2	Aanname COP = 2,5
- Elektriciteit	18.000 GJ = 5 M kWh	5.600 GJ = 1,5 M kWh
- Bronwarmte	18.000 GJ	8.400 GJ
Totaal	36.000 GJ bruikbare warmte	14.000 GJ bruikbare warmte

Warmtebronnen

Warmtebron	Warmtepotentie
Lucht	> 100.000 GJ
Loosrechtse Plassen	> 100.000 GJ
Zon	> 100.000 GJ
Drinkwater Vitens	18.000 GJ bij 2 °C afkoeling
Geothermie	Onbekend
Andere bronnen?	Onbekend

Wijk	Bronwarmte-behoefte
Ter Sype	5.000 GJ
Bomenbuurt	36.000 GJ
Botenbuurt	14.000 GJ

Projectie op Loosdrechtse Plassen

Wijk	Oppervlakte
Ter Sype	11.000 m ²
Bomenbuurt	80.000 m ²
Botenbuurt	19.000 m ²

door, voor en met bewoners

www.ecwijdemeren.nl

info@ecwijdemeren.nl